خبر

مخاطبان سینما در غیاب آثار طنز

سینما در چند ماه گذشته فروش و مخاطب خوبی را تجربه کرده‌است، اما این فروش تنها با محوریت فیلم‌های کمدی اتفاق افتاده‌است.

میزان فروش سینما تا پایان روز اکران کمدی‌ها درصد بالایی به سینمایی «فسیل» اختصاص پیدا کرد، به شکلی که پنج میلیون و ۱۸۵ هزار مخاطب به دیدن این فیلم رفتند. اما بعد از آن‌که از ۲۹ تیرماه اکران آثار کمدی در سینمای ایران به دلیل فرارسیدن ایام عزاداری سیدالشهدا(ع) متوقف شد، آمار فروش و مخاطبان سینمای ایران کمتر شده‌است.

سینمای ایران تا قبل از پایان اکران کمدی‌ها و در بازه زمانی هفت روزه ۴۷۴ هزار مخاطب داشته اما آمار یک هفته گذشته نشان می‌دهد تنها ۸۸ هزار نفر به سینما رفته‌اند. در این آمار بیش از ۳۳ هزار مخاطب «کت چرمی» بودند و «سه‌کام حبس» و «شهرک» هم دیگر آثاری هستند که در مجموع حدود ۲۳ هزار مخاطب داشتند. این آمار و ارقام نشان دهنده کاهش مخاطب در نبود آثار کمدی است. همه این گزاره‌ها نشان می‌دهد سازمان سینمایی می‌تواند با وارد کردن آثار اجتماعی دیگر که ظرفیت مخاطب بیشتری دارند، در زمان حضور نداشتن کمدی‌ها در سینما، به دیده شدن این آثار و البته به اصلاح زیست بوم سینما کمک کند.

حجت‌الاسلام احمد رهدار از کارکرد ارتباطات در نیت‌سازی اجتماعی می‌گوید:

نقش رسانه در مهندسی خیال

مریم فلاح
گروه فرهنگ و هنر

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد رهدار، عضو هیات علمی دانشگاه باقرالعلوم، از مدیریت رفتاربشر از طریق ساحت خیال سخن می‌گوید. پرداختن به لایه معرفت شناختی خیال، نقش خیال در فعل انسان، تفاوت انسان شناسی از نگاه فلسفه غرب و اسلام، مدیریت پروژه‌های رسانه‌ای غرب و هالیوود بر مبنای مدیریت خیال و نقشی که رسانه‌های ما نسبت به این مقوله می‌توانند داشته باشند، از جمله سرفصل‌هایی است که او در گفت‌وگو با جمعی از مدیران ارشد صداو سیما مطرح کرد.
در متن پیش رو، مشروح این سخنان را مرور می‌کنیم.

اگر صداوسیما قصد داشته باشد از طریق مدیریت افکار و اذواق جامعه، روی رفتار شهروندان تاثیر گذارد، می‌تواند به مقوله مدیریت خیال نگاهی داشته باشد تا از این زاویه رفتار آنها را مدیریت کند. خیال یک حیث هستی شناختی دارد. طبق نظر فلاسفه، حداقل سه عالم داریم که شامل عالم عقل، عالم ماده و عالم خیال می‌شود و هر کدام از این سه عالم از تعدادی خرده عالم تشکیل شده‌اند.

از خیال نیز به عنوان یکی از قوای مدرکه یاد می‌شود. خیال چه در دین، چه در روایات و چه در قرآن، هم به مثابه یک عالم هستی شناختی و هم به مثابه یک قوه مدرکه مورد توجه قرار گرفته است. آنچه به آن خواهم پرداخت، در مورد لایه معرفت‌شناختی خیال است. در واقع می‌خواهم بررسی کنم که خیال چه نقشی در فعل آدمی دارد و این‌که اگر خیال انسان متوجه موضوعی شود، روی فعل او نیز تاثیر می‌گذارد.

نقش خیال در فعل انسان

به لحاظ تربیتی تقریبا تمام علمای اخلاق و تربیت بر این نکته مُصر هستند که یکی از دم‌دست‌ترین، مهم‌ترین و مقدم‌ترین مراحل تربیت، مرحله تربیت خیال است و اکنون نیز با مدل‌های مختلف، این موضوع عنوان می‌شود. یکی از این بحث‌ها مدیریت اوهام است. البته وهم در ادبیات روایی ما، هم معنی با ادبیات روانشناختی نیست؛ وهم در بسیاری از روایات ما به معنی عقل به کار رفته است. به هرحال مدیریت اوهام به مدیریت عقول برمی‌گردد. مسأله من این است که آیا ما می‌توانیم از طریق ورود به ساحت امیال بشر، رفتار بشر را تغییر دهیم و آن را مدیریت کنیم؟ باید به منظومه روایات و نصوص دینی نگاه کنیم تا ببینیم راجع به ساحت‌های خیال، تفکر و نیت چه موضوعاتی مطرح شده است.

البته با وجود تفاوت این ساحت‌ها با یکدیگر، من برای بحثم تمام آنها را در یک مجموعه جمع کرده و در ساحتی بررسی می‌کنم که هنوز به مرحله انگار فعل نرسیده است.

نیت، آرزو، امیال و اوهام هنوز فکر یا عمل نیست و باید توجه داشته باشیم که دین چگونه به آنها نگاه می‌کند. ما روایت داریم که اگر کسی نیت عمل نیک کند، خداوند به او ثواب می‌دهد. نیت اگرچه به‌صورت مرسوم فعل نیست اما به راحتی نباید از آن عبور کرد. این جمله که اگر نیت خوبی داشته باشم، خداوند به من ثواب می‌دهد به چه معنی است؟ نیت حد یقف ندارد. پس ممکن است شخصی نیت کند که اگر خداوند به او ثروتی عطا نماید، دو بیمارستان خیریه بسازد. پس از آن شاید این شخص با خود بگوید چرا فقط دو بیمارستان و بیشتر نه؟ اما معمولا ما چنین نیت‌هایی نمی‌کنیم و این موضوع دلیل دارد. یعنی مدل تربیتی خاصی برای اوهام، نیت‌ها و خیالات وجود دارد و اگر خیال را تربیت نکنیم، نمی‌تواند تا این اندازه پرواز کند.

در همین مثال نیت برای انجام کار خیر، باید گفت که ما نیاز به ثواب داریم چون بنزین حرکت و سوخت معنوی ماست. اما کمتر به ذهن ما خطور می‌کند که هر روز صبح وقتی از خواب بلند می‌شویم به وفور نیت‌های این‌چنینی کنیم. مثلا بگوییم خدایا به من ثروتی عطا فرما که بتوانم تمام افراد فقیر کره زمین را بی‌نیاز کنم. ما به لحاظ تربیتی در عالمی زیست کرده‌ایم که احتمالا تمام این مسائل را به ما گفته‌اند اما در عمل، خیال ما تا این اندازه پرواز نداشته است که چنین نیت‌های بزرگی کنیم. ما تربیت نشدیم که خیال‌مان را به‌کار بگیریم و دلیل آن همین است.

ما حتی در بعضی اعمالی که در آن تجربه فراوان داریم نیز طبق اصول رفتار نمی‌کنیم. ما برای رفتگان‌مان زیاد فاتحه، قرآن و نماز خوانده‌ایم اما اکثر این اعمال را خلاف دستور و رویه تاکیدی دین انجام داده‌ایم. ما در ادبیات دینی خود صراحتا این آموزش را داریم که وقتی می‌خواهید برای یکی از رفتگان فاتحه بخوانید، طوری نخوانید که در نیت آن ذکر شود که ثواب این فاتحه تنها به رفتگان خودمان برسد؛ باید نیت کنید که ثواب آن نصیب ارواح تمام مومنین شود. ما فرض را بر این می‌گذاریم که اگر نیت فاتحه آمرزش روح تمام مومنان باشد، دیگر چیزی به رفتگان خودمان نمی‌رسد اما در حقیقت این‌طور نیست. اگر این کار صد ثواب مابه‌ازا داشته باشد، به تمام مومنان صدتا می‌رسد.

اگر صداوسیما قصد داشته باشد از طریق مدیریت افکار و اذواق جامعه، روی رفتار شهروندان تاثیر بگذارد، می‌تواند به مقوله مدیریت «خیال» نگاهی داشته باشد

وقتی شما یک سوره حمد می‌خوانید، یک رزومه برای شما ثبت می‌شود و فردای قیامت به شما نمی‌گویند که این عمل نیک را برای یکی از مومنان انجام دادید. آنجا به شما گفته می‌شود که این سوره حمد را برای چند میلیارد از مسلمانان و شیعیان خواندید. علمای اخلاق می‌فرمایند شما باید بتوانید خیال و نیت خود را پرواز دهید و آن را مدیریت کنید. این سخنان در ظاهر امر فقط حرف به‌نظر می‌رسد اما وقتی تکرار شده و به عادت تبدیل شود و بعد به‌عنوان اخلاق شما نهادینه شد، آن‌وقت برکات آن متجلی می‌شود. فرق اخلاق با عادت این است که اخلاق به‌طور دائم در خودآگاه شما ظهور می‌یابد. اما عادت را بدون این‌که خودآگاه خود را فعال کنید، انجام می‌دهید. وقتی خیال در خودآگاه شما قرار گرفت، آنگاه فکر می‌کنید مسائل را اولویت‌بندی می‌نمایید و خیال را به‌صورت منطقی پرواز می‌دهید. یعنی حتی وقتی چیزی را زیاد می‌خواهید، خیال آن را به‌صورت منطقی پرواز می‌دهید. این موضوع همین جا متوقف نمی‌شود.

«نیت»، فعلی قبل از مرحله فعلیت

می‌توان این سؤال را مطرح کرد که خیال تنها پروازی در یک ساحت است یا از نقطه‌ای به بعد، این پرواز تبدیل به چیز دیگری می‌شود؟ در واقع خیال از یک جا به بعد تبدیل به فعل می‌شود. به این ترتیب که گویی در سر ما ظرفی وجود دارد که تا اندازه‌ای می‌توان آن را با داده‌های خیالی و آرزوها پر کرد. این ظرف اگر بیش از اندازه پر شود، محتویات آن بیرون می‌ریزد. در اینجا می‌توان اشاره صریح‌تری به حوزه روایات داشت. بزرگان ما فرموده‌اند: «من أصبح و لم یهتم بامور المسلمین فلیس بمُسلم.» یعنی آن‌که صبح کند و دغدغه مسلمانان را نداشته باشد، مسلمان نیست. این روایت تاکید می‌کند که ما در برنامه روزانه، خیال خود را فرمول‌بندی کنیم و نسبتی با آن بگذاریم.

با آن‌که ما می‌دانیم بشر توان آن را ندارد که در عمل هر روز موفق به حل گرفتاری دیگران شود، پس چرا چنین روایت شده؟ برای این‌که نیت، به‌تنهایی

قاب

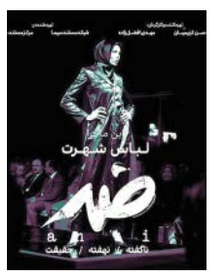
جعفری جوزانی، راوی تجربه‌های کارگردانی

مسعود جعفری جوزانی کارگاه یکروزه انتقال تجربه کارگردانی را در موزه سینما برگزار می‌کند. این کارگاه شنبه ۱۴ مرداد ساعت ۱۴ در موزه سینما برگزار می‌شود.

مسعود جعفری جوزانی در کارنامه هنری خود ساخت آثاری همچون شیر سنگی، جاده‌های سرد، در مسیر تندباد، بلوغ و ایران برگر را دارد.

این کارگاه ویژه اعضای باشگاه مخاطبان موزه سینماست و علاقه‌مندان برای حضور در این کارگاه سه ساعته باید تقاضای خود را در سامانه این باشگاه ثبت کنند.

سینما حقیقت

حجاب در «پاتوق مستند سوره»

موضوع حجاب با مستند ضد (لباس شهرت) در چهارمین برنامه «پاتوق مستند سوره» نمایش داده می‌شود. این مستند فردا (۱۱ مرداد) ساعت ۱۶ در سینما سپیده اکران و نقد و بررسی می‌شود.

این برنامه با موضوع «کدام حجاب؟» به میزبانی حامد شکیبانیا و با حضور مریم فتحی اصل پژوهشگر فضای مجازی حوزه زن و رسانه و محسن کریمیان کارگردان مستند برگزار می‌شود. مستند ضد (لباس شهرت) به چگونگی روی آوردن خانه‌های مشهور مد اروپایی در دهه ۷۰ میلادی، به بازار مد اسلامی و شکل‌گیری حجاب استایل می‌پردازد. در این مستند تلاش شده به پشت پرده‌های صنعت مد و پوشاک اسلامی پرداخته شود.

در مستند ضد تلاش شده با طرح یک موضوع ظاهرا کم اهمیت، به جنگ کلیشه‌های ذهنی مردم درباره محیط پیرامون‌شان برود؛ چرا که ضدیت با کلیشه‌ها، کلید دیدن وقایع جهان از دریچه‌ای جدید است. این مستند می‌کوشد مردم را وادار کند نگاهی متفاوت‌تر داشته باشند. حضور در «پاتوق مستند سوره» که با مشارکت مرکز مستند سوره، پخش رویش «موسسه بهمن سبز» و سفیرفیلم برگزار می‌شود، برای تمام علاقه‌مندان آزاد است.

تولید

«قهرمان جندی‌شاپور» ساخته می‌شود

مهدی صاحبی، نویسنده و کارگردان سینما از ساخت فیلم سینمایی قهرمان «جندی‌شاپور» با محوریت زندگی شهید مجید بقایی، فرمانده قرارگاه کربلای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خبر داد. این نویسنده و کارگردان سینما که قرار بود فیلم سینمایی «سیروان» را بسازد، از تغییر مجوز ساخت این فیلم سینمایی به‌منظور تبدیل آن به فیلم زندگی شهید مجید بقایی، فرمانده قرارگاه کربلای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خبرداد. او افزود: با توجه به این‌که موضوع فیلم سینمایی سیروان به گروهک تروریستی داعش اختصاص داشت و به طور همزمان، چند کار دیگر نیز با محوریت این گروهک تروریستی درحال تولید است، دیگر ضرورتی نداشت به این موضوع بپردازیم. از این رو تصمیم گرفتیم موضوع فیلم‌مان را عوض کنیم. صاحبی بیان کرد: اکنون پیش‌تولید فیلم شهید بقایی را در خوزستان پشت سر می‌گذاریم که نام موقت آن قهرمان جندی‌شاپور است. برای صدور پروانه ساخت، اقدامات لازم را انجام داده‌ایم و با توجه به این‌که هنوز پروانه ساخت به دستمان نرسیده، عوامل فیلم مشخص نشده‌اند و در حال حاضر مشغول پیشبرد امور مقدماتی تولید هستیم.